

XVIe Congrès de la Conférence des Cours constitutionnelles européennes
XVIth Congress of the Conference of European Constitutional Courts
XVI. Kongress der Konferenz der Europäischen Verfassungsgerichte
XVI Конгресс Конференции европейских конституционных судов

Synthèse / Summary / Kurzfassung / резюме

MONTÉNÉGRO / MONTENEGRO / MONTENEGRO / ЧЕРНОГОРИЯ

**The Constitutional Court of Montenegro
Ustavni sud Crne Gore**

**langue maternelle / native language /
Muttersprache / родной язык**

CRNAGORA

USTAVNI SUD

ODGOVORI NA UPITNIK ZA XVI. KONGRES KONFERENCIJE EVROPSKIH
USTAVNIH SUDOVA
(Beč, 12. – 14. maja 2014.)

“Cooperation of Constitutional Courts in Europe – Current Situation and
Perspectives”

"Saradnja ustavnih sudova u Evropi - trenutno stanje i perspektive"
(Rezime)

Podgorica, novembar 2013.

ODGOVORI NA UPITNIK ZA XVI. KONGRES
KONFERENCIJE EUROPSKIH USTAVNIH SUDOVA
(Beč, 12. – 14. svibnja 2014.)

**“Cooperation of Constitutional Courts in Europe – Current Situation and Perspectives”/
"Saradnja ustavnih sudova u Europi - trenutno stanje i perspektive"
(rezime)**

Crna Gora je 11. maja 2007. godine postala 47-a punopravna, članica Savjeta Evrope. Ustav Crne Gore iz 2007. godine, po prvi put izričito utvrđuje da su „potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšte prihvaćena pravila međunarodnog prava, sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka; da imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i da se neposredno primjenjuju, kad odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva.“

Takođe u dijelu Ustava posvećenom ustavnosti i zakonitosti utvrđeno je da zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan s Ustavom i zakonom. Nadležnost Ustavnog suda, u oblasti apstraktne kontrole proširena je na odlučivanje o saglasnosti zakona s Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima.

Ova nadležnost obuhvata obavezu Ustavnog suda da u postupku odlučivanja o ustavnosti zakona, cijeni i njegovu usklađenost sa međunarodnim ugovorima, kao i da, u svoje odluke implementira odgovarajuće međunarodne standarde.

Pravne posljedice zakona koji nije u skladu s međunarodnim ugovorom iste su kao i posljedice nesaglasnosti zakona i drugog propisa s Ustavom Crne Gore. Taj zakon prestaje da važi danom objavljivanja odluke Ustavnog suda.

Ustavni sud kao jedna od najodgovornijih institucija sistema, osigurava dosljedno poštovanje ljudskih prava u skladu sa međunarodnim konvencijama i ostalim međunarodnim dokumentima.

Evropska konvencija, kao ratifikovani međunarodni sporazum zajedno sa principom demokratije, vladavine prava i slobodnih izbora, sastavni je dio unutrašnjeg pravnog poretka, samim tim direktno je primjenjiva i saglasno Ustavu, hijerarhijski je iznad drugih zakona.

Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima neposredno se primjenjuju ukoliko odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva.

Sobzirom, da se Evropska konvencija, a time i jurisdikcija Evropskog suda, u odnosu na Crnu Goru, proteže retroaktivno do 3. marta. 2004. godine, a ne od njenog pristupanja Savjetu Evrope (tj. od 11. maja 2007. godine), pred Ustavni sud, postavlja se dodatni zahtjev - ocjena usklađenosti pravnog poretka Crne Gore i za taj period.

Pozivanje na konvencijska prava i na praksu Evropskog suda za ljudska prava u odlukama Ustavnog suda Crne Gore je svakodnevno, posebno u postupku po ustavnim žalbama. Osim na Evropsku konvenciju, Ustavni sud se u svojim odlukama poziva i na druge izvore međunarodnog prava (Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina Savjeta Evrope, Haške preporuke o pravu nacionalnih manjina na obrazovanje iz 1996. godine i dr.).

Jedan od važnijih zadataka koji predstoji Ustavnom sudu Crne Gore, u implementaciji evropskog prava je i njegova aktivna uloga na ujednačavanju sudske prakse redovnih sudova. Nakon što redovni sudovi preuzmu svoj dio odgovornosti za primjenu prava Evropske Unije, Ustavni sud će i dalje imati posljednju riječ u pitanjima odnosa nacionalnog i evropskog prava, odnosno u razvoju pravne argumentacije koja će doprinositi evropskoj ustavnoj jurisprudenciji procesu i harmonizaciji crnogorskog pravnog poretka sa pravnim poretkom EU.

Pravosuđe i ljudska prava predstavljaju materiju o kojoj Crna Gora trenutno pregovara¹ sa Evropskom unijom, u okviru Poglavlja 23. (Pravosuđe i temeljna prava) i 24. (Pravda, sloboda i bezbjednost), radi harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU. Nakon uspješno sprovedenih reformi i obaveza koje proizlaze iz Poglavlja 23., u oblasti vladavine prava, (uspostavljanje nezavisnog pravosuđa i ustavnog sudstva), Crna Gora očekuje da će se otvaranje pregovora u tom poglavlju okončati do kraja 2013. godine.

¹ Vlada Crne Gore je 8. oktobra 2013, na posebnoj sjednici, usvojila pregovaračku poziciju za 23. poglavlje (Pravosuđe i temeljna prava), kao i pregovaračku poziciju za 24. poglavlje (Pravda, sloboda i bezbjednost), koja su odmah dostavljena litvanskom predsjedništvu na dalje postupanje. Time je Crna Gora ispunila sve obaveze u pripremi za otvaranje oba poglavlja u oblasti vladavine prava. Preostaje da Evropska komisija sačini zajedničku pregovaračku poziciju za 23. poglavlje Pravosuđe i temeljna prava, kao i za 24. poglavlje Pravda, sloboda i bezbjednost koje nakon toga treba da usvoje države članice EU, kako bi se do kraja godine sazvala Međuvladina konferencija na kojoj će biti otvorena ova dva poglavlja.